

[Indenrigsministeren.]

Naar man stadig bestrider Rigtigheden af de Tal, jeg har nævnt, forstaar jeg ikke, hvorfor man gør det. De stammer fra en officiel Indberetning fra Statistisk Kontor, der meddeler, at af Lejligheder under 5 Værelser er der 123 000, som er fri, og at disse 123 000 udgør 49 pCt., saaledes at der er 51 pCt., der ikke er fri — det vil altsaa sige, at Antallet er 125 000. Hvad der skulde være i Vejen for, at et saadant Antal i dette Øjeblik er ufri, begriber jeg ikke. I 1930 var der alene i København, Frederiksberg og Gentofte saadan noget som 220 000 Lejligheder under 5 Værelser, og siden er der opført et Antal, som jeg ikke har helt bestemt, men som jeg vil antage ligger mellem 15 000 og 20 000. Der findes altsaa for Tiden i disse tre Kommuner alene af Lejligheder under 5 Værelser saadan noget som 230 000 til 240 000. Hertil kommer saa Lejlighederne i Taarnby Kommune. Jeg forstaar ikke, hvorfor Tiden skal gaa med at diskutere foreliggende officielle Tal, som i og for sig ikke kan diskuteres.

Med Hensyn til Behandlingen af dette Lovforslag maa Fremgangsmaaden formentlig være den samme som ved Behandlingen af alle andre Lovforslag: at de fremsættes, og at de, der ønsker dem ændret, maa stille Ændringsforslag, men til syvende og sidst er det rigtigt, som det ærede Medlem sagde til sidst, at det ærede Medlem overhovedet ikke ønsker at forhandle.

Til den ærede Ordfører for Det konservative Folkeparti (Fritze Teisen), som spurgte, om der er Bolignød i København, skal jeg sige, at det er et af de Spørgsmaal, som viser, at det ærede Medlem aldrig har tænkt disse Problemer igennem, aldrig. (Afbrydelse af *Fritze Teisen*). Nej, det har det ærede Medlem ikke. Det er i øvrigt ikke første Gang, jeg har Lejlighed til at konstatere det. Jeg skal sige det ærede Medlem en Ting. Overalt, hvor Boligspørgsmaal diskuteres, hvad enten det er Nationaløkonomer eller Statistikere, eller hvem det er, der diskuterer, har det gennem lange Tider været anerkendt, at hvis der ikke er en vis Margen af ledige Lejligheder i en stor By, er de to Parter, som skal indgaa Kontrakt, ikke ligestillet, ikke frit stillet over for hinanden. I den økonomiske Litteratur og blandt Folk, der har særligt Kendskab til disse Forhold, har man tidligere regnet med, at det normale i en By af Københavns Størrelse skulde være 3 pCt. ledige Lejligheder. Det ærede Medlem kan vælge en anden Procent, 2 eller 3½, eller

hvad hun vil; i hvert Tilfælde er det givet, at hvis der ikke i en Storby af Københavns Størrelse er en Lejlighedsledighed, der ligger omkring 6 000—8 000 Lejligheder, saa staa Lejerne ufrit i Forholdet over for Ejerne. I Øjeblikket findes der nogle ganske faa Hundrede ledige Lejligheder her i København.

Det ærede Medlem spørger dernæst: Hvordan er det gaaet før, for der har jo ogsaa været en Tid, da der ikke var nogen Boliglovgivning? Ja, det er klart, at da har man hjulpet sig paa anden Maade. Jeg skal sige det ærede Medlem, hvordan det er gaaet. Det har været højst forskelligt til de forskellige Tider, idet den ufornuftige Maade, Samfundet har indrettet sig paa, har medført store Bølgegeange med Hensyn til Byggeri og ledige Lejligheder. Der har været Tider forud for 1914, da Tilstanden var — ikke som nu, men da der alligevel var saa faa ledige Lejligheder, at Ejerne havde Overtaget med Hensyn til Indgaaelse af Kontrakter, og saa gik Lejen voldsomt op, saaledes som det ærede Medlem vil kunne finde det oplyst i Københavns Statistik. Naar det saa er gaaet en Tid paa den Maade, fremkommer der en ekstraordinær stor Gevinst, og saa bygger man mere, end det i og for sig er fornuftigt paa det paaældende Tidspunkt; og saa kommer der et Byggekrak. Der var f. Eks. en Periode i Københavns Historie omkring 1906—08, da der var 8 000 ledige Lejligheder her i København til Trods for, at Byen dengang var langt, langt mindre, end den er nu. Saa kommer der en Periode, hvor Lejen synker ganske overordentligt, fordi der nu er større Konkurrence. Se, det er mit Synspunkt, men det har en konservativ Hjerne vanskeligt ved at forstaa: at ingen af Parterne har nogen som helst Interesse i disse voldsomme Bølgebevægelser, at de samfundsmæssigt set er skadelige. Der kan ikke være Tvivl om, at dette, at Huslejen har været reguleret i Krigstiden og op til denne Dag, har medført, at vi ikke i København har faaet den vanvittige Opjobning af Priserne paa Ejendomme, der vilde have ført til, at vi i Dag i Stedet for at staa med en velstillet Grundejerstand havde staaet med en Grundejerstand, der var paa Fallittens Rand. Der er her en Forskel i vore Betragtningmaader. Men den Betragtning, jeg anlægger, har ikke sit Udspring i, om man kan lide Grundejere, eller man ikke kan lide dem, men er en rent økonomisk Betragtning, og naar man ikke forstaar den Slags økonomiske Betragtninger, kommer man til det Resultat, som